

מבוא למיקרו כלכלה

תוכן העניינים

1	1. עקומת תמורה.....
6	2. פונקציית היצור והקצאת גורמי הייצור.....
10	3. הוצאות יצרן.....
13	4. שיווי משקל בתחרות משוכללת.....
15	5. התערבות ממשלה.....
19	6. מסחר בינלאומי - משק פתוח.....

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 1 - עקומת תמורה

תוכן העניינים

1. כללי..... 1

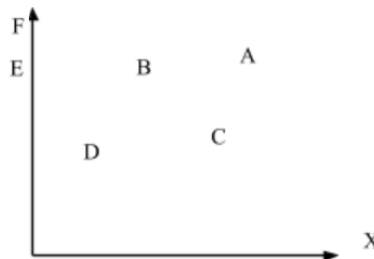
עקומת תמורה ומסחר בינלאומי:

שאלות:

- (1) להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה:
- עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם תקטן האבטלה במשק.
 - עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם המשק יעבור ממצב לא יעיל למצב יעיל.
 - עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם יחול שיפור טכנולוגי בייצור אחד המוצרים.
 - עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) יקטן מספר העובדים.
 - עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם המשק יקבל מענק מאחד המוצרים.

- (2) משק מייצר את מוצר X ומוצר Y באמצעות עובדים בלבד. להלן מספר טענות לגבי המשק כאשר הוא מייצר משני המוצרים ונמצא על עקומת התמורה:
- המשק מייצר באופן יעיל ולכן הגדלת הייצור של מוצר X מחייבת ויתור על מוצר Y.
 - ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור כל אחד מן המוצרים יכולה להיות חיובית או אפס.
 - המשק מייצר באופן יעיל ולכן ניתן להגדיל את הייצור של מוצר אחד מבלי להקטין את הייצור של המוצר השני.
 - על מנת להגדיל ייצור מוצר X אפשר להעביר עובדים מייצור מוצר X לייצור מוצר Y.

- (3) להלן תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה:

- להלן מספר טענות לגבי התרשים:
- הייצור בנקודה E אינו יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
 - הייצור בנקודה A יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
 - הייצור בנקודה C יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
 - הייצור בנקודה D יעיל יותר מהייצור בנקודה B.

4) להלן תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה:

להלן מספר טענות לגבי התרשים:

- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X חיובית בנקודות D ו-E.
- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X חיובית בנקודות B ו-C.
- במעבר מנקודה D לנקודה B, ניתן להגדיל את ייצור מוצר Y רק ע"י ויתור על מוצר X.
- במעבר מנקודה C לנקודה B, ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X גדלה.

5) להלן תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה:

להלן מספר טענות לגבי התרשים:

- שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X יכול לאפשר למשק לייצר בנקודה F.
- שיפור טכנולוגי בייצור מוצר Y לא יכול להביא לגידול בייצור שני המוצרים.
- אם, במצב המוצא, המשק מייצר בנקודה E, אזי שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X לא יכול להביא לגידול בייצור שני המוצרים.
- מענק שהמשק מקבל ממוצר X יכול להביא את המשק לייצר בנקודה A.

6) להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה:

- גידול בכמות גורמי הייצור תגדיל בהכרח את עקומת התמורה.
- ייצור יעיל מחייב תעסוקה מלאה של כל גורמי הייצור.
- אם המשק נמצא על גבול אפשרויות הייצור הוא מייצר באופן יעיל.
- אם חלק מגורמי הייצור מובטלים, הרי שניתן להגדיל את התפוקה של מוצר אחד ללא ויתור על המוצר השני.

- 7) להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה של משק בעל גורם ייצור יחיד (עבודה). איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:
- גידול בכמות גורמי הייצור תגדיל בהכרח את עקומת התמורה.
 - ייצור יעיל מחייב תעסוקה מלאה של כל גורמי הייצור.
 - אם המשק נמצא על גבול אפשרויות הייצור הוא מייצר באופן יעיל.
 - אם חלק מגורמי הייצור מובטלים, הרי שההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור יחידת מוצר נוספת היא חיובית.

- 8) למשק יש חמישה מטעים שונים בהם ניתן לגדל מנגו או שזיף:

מטע	מנגו (טונות)	שזיף (טונות)
A	5	25
B	10	20
C	30	10
D	60	30
E	40	60

אם המשק מגדל 100 טון מנגו ביעילות, אזי:

- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לגידול מנגו היא $\frac{1}{2}$ שזיף.
- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לגידול שזיף היא $\frac{3}{2}$ מנגו.
- הכמות המיוצרת של שזיף היא 90 טון.
- ההוצאה האלטרנטיבית הממוצעת לגידול טון מנגו היא $\frac{3}{4}$ טון שזיף.

- 9) משק מייצר שני מוצרים X ו-Y. במשק יש 100 עובדים ו-100 עובדות. כל עובד יכול לייצר 5 יחידות ממוצר X או 5 יחידות ממוצר Y. כל עובדת יכולה לייצר 2 יחידות ממוצר X או 6 יחידות ממוצר Y. המשק מעוניין לייצר כמויות שוות משני המוצרים. מכאן ש:
- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור יחידת X היא 1 יחידת Y.
 - בייצור מוצר Y יעסקו גם עובדים וגם עובדות.
 - אם יחול שיפור טכנולוגי של 20% ביכולת של העובדים בלבד, המשק ייצר 600 יחידות מכל מוצר.
 - ההוצאה האלטרנטיבית הכוללת לייצור מוצר X קטנה מ-500 יחידות Y.

- 10** משק מייצר שני מוצרים X ו-Y. במשק יש מכונות, עובדים ועובדות. כל מכונה יכולה לייצר 10 יחידות ממוצר X או 30 יחידות ממוצר Y. כל עובד יכול לייצר 5 יחידות ממוצר X או 5 יחידות ממוצר Y. כל עובדת יכולה לייצר 2 יחידות ממוצר X או 6 יחידות ממוצר Y. מכאן ש:
- עקומת התמורה ליניארית.
 - למכונות יש יתרון יחסי על פני העובדות בייצור מוצר Y.
 - עקומת התמורה אינה יכולה להיראות כקו שבור בעל שלושה קטעים.
 - היחידות הראשונות של מוצר X מיוצרות בהכרח ע"י מכונה.

- 11** משק מייצר שני מוצרים X ו-Y. במשק יש מכונות, עובדים וקרקע. כל מכונה יכולה לייצר 2 יחידות ממוצר X או 3 יחידות ממוצר Y. כל עובד יכול לייצר 2 יחידות ממוצר X או 4 יחידות ממוצר Y. בכל דונם קרקע ניתן לייצר 2 יחידות ממוצר X או 6 יחידות ממוצר Y. מכאן ש:
- עקומת התמורה היא קו ליניארי.
 - ייתכן שהמכונות תייצרנה כמות חיובית משני המוצרים והעובדים ייצרו את מוצר X בלבד.
 - ייתכן שהמכונות תייצרנה כמות חיובית משני המוצרים והעובדים ייצרו את מוצר Y בלבד.
 - אם המשק מייצר רק את מוצר X, אזי ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X היא $\frac{2}{3}$ יחידות Y.

- 12** בענף הבניין בונים בניינים ובתים פרטיים. לרשות הענף עומדים 1,000 עובדים מקומיים ו-3,000 עובדים זרים. לבניית בניין דרושים 10 עובדים מקומיים ו-20 עובדים זרים, ולבניית בית פרטי דרושים 5 עובדים מקומיים ו-10 עובדים זרים.
- עקומת התמורה היא עקומת מגבלות ולכן היא תיראה כקו שבור בעל שני קטעים.
 - ייבוא של עובדים זרים נוספים יגדיל את גבול אפשרויות הייצור של ענף הבנייה.
 - הכשרת עובדים מקומיים נוספים תגדיל את גבול אפשרויות הייצור של ענף הבנייה.
 - ייתכן מצב שבו עקומת התמורה תיראה כקו שבור בעל שני קטעים.

תשובות סופיות:

ג' (5	ב' (4	א' (3	א' (2	ג' (1
ג' (10	ג' (9	ג' (8	ד' (7	ג' (6
			ג' (12	ג' (11

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 2 - פונקציית היצור והקצאת גורמי הייצור

תוכן העניינים

1. כללי 6

פונקציות ייצור בטבלה:

שאלות:

- (1) להלן מספר טענות לגבי הקצאה יעילה (הניחו שחוק התפוקה שולית הפוחתת מתקיים):
- כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית חיובית.
 - כדאי להעסיק פועל עד שתפוקתו השולית שווה אפס.
 - כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית אינה פוחתת.
 - כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית גבוהה או שווה לשכר שלו.
- (2) להלן מספר טענות לגבי הקצאה יעילה (הניחו שחוק התפוקה שולית הפוחתת מתקיים):
- גידול במספר גורמי הייצור הקבועים (שדות) בלבד מקטין את התפוקה השולית שלהם ומגדיל את התפוקה השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
 - גידול במספר גורמי הייצור הקבועים (שדות) בלבד מגדיל את התפוקה השולית שלהם ומקטין את התפוקה השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
 - תפוקתו השולית של גורם הייצור הקבוע (שדה או מכונה) שווה לתפוקתו השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
 - כל הטענות אינן נכונות.
- (3) משק מייצר באמצעות גורמי ייצור קבועים (שדות או מכונות) ובאמצעות גורמי ייצור משתנים (פועלים) בתנאי תפוקה שולית פוחתת. להלן מספר טענות:
- גידול במספר הפועלים יקטין את התפוקה הכוללת.
 - גידול במספר המכונות יקטין את התפוקה הכוללת.
 - גידול במספר המכונות והפועלים בו זמנית יקטין את התפוקה השולית של שניהם.
 - כל הטענות האחרות אינן נכונות.

4) להלן פונקציית הייצור של שדה חיטה המצוי בבעלותו של בעל שדה יחיד:

מספר פועלים	תפוקה כוללת בק"ג ביום עבודה
1	80
2	150
3	210
4	260
5	300
6	290

בעל השדה יכול להעסיק פועלים בשכר של 200 ₪ ליום. ק"ג חיטה נמכר בשוק החופשי בסך של 5 ₪ לק"ג. מכאן ש:

- כדאי לבעל השדה להעסיק 4 פועלים.
- רווחי בעל השדה יהיו 600 ₪ ליום עבודה.
- התפוקה השולית של הפועלים עולה ואחר כך פוחתת.
- ההוצאה השולית לייצור ק"ג חיטה עולה עם גידול בתפוקה.

5) בקיבוץ חרמש יש 10 שדות מסוג א' ו-10 שדות מסוג ב'. בכל שדה ניתן לגדל חיטה בלבד. להלן יכולת הייצור של כל שדה בשנה חקלאית. בקיבוץ יש 50 חברים המסוגלים לעבוד בשדות.

מספר פועלים	שדה א' – תפוקה כוללת בטון	שדה ב' – תפוקה כוללת בטון
1	80	65
2	150	110
3	210	150
4	260	180
5	300	200
6	290	210

- התפוקה הכוללת של המשק היא 3,050 טון חיטה.
- התפוקה השולית של הפועלים היא 60 טון חיטה.
- אם מחיר טון חיטה שווה 50 ₪, אזי שכר הפועלים הוא 50 ₪.
- התפוקה השולית של שדה ב' הוא 20 טון חיטה.

- 6) קיבוץ חרמש, מהשאלה הקודמת, הכשיר את שדות ב' לגידול של כותנה. ידוע שמחיר טון חיטה הוא 500 ₪ ומחיר טון כותנה הוא 1,000 ₪.
- ערך התפוקה הכוללת של המשק הוא 200,000 ₪.
 - ערך התפוקה השולית של הפועלים הוא 40,000 ₪.
 - כל החברים יועסקו בגידול כותנה.
 - שכרו של כל חבר הוא 35,000 ₪.
- 7) קיבוץ חרמש, שאינו יורד מהכותרות, מקבל הצעה מהקיבוץ השכן לקבל שדה נוסף, שבו ניתן לגדל כותנה (בנוסף לשדות ב' שהוכשרו לעניין בשאלה 2). בתמורה מבקש הקיבוץ השכן לקבל חבר אחד מקיבוץ חרמש, שיעבוד אצלו וכן סכום כסף נוסף.
- העסקה, בכל מקרה, אינה כדאית לקיבוץ חרמש.
 - העסקה, בכל מקרה, כדאית לקיבוץ חרמש.
 - העסקה רווחית לקיבוץ חרמש, רק אם סכום הכסף יהיה נמוך מ-10,000 ₪.
 - העסקה רווחית לקיבוץ חרמש, רק אם סכום הכסף יהיה נמוך מ-20,000 ₪.
- 8) במשק הפועל בתנאי תחרות משוכללת, שבו השכר משולם ביחידות תפוקה, כדאי להעסיק פועלים כל עוד:
- תפוקתם השולית עולה.
 - תפוקתם השולית חיובית.
 - תפוקתם השולית גבוהה או שווה לשכר שלהם.
 - תפוקתם השולית גבוהה או שווה לעלות השולית לייצור המוצר.
- 9) משק מייצר באמצעות גורמי ייצור קבועים (שדות או מכונות) ובאמצעות גורמי ייצור משתנים (פועלים) בתנאי תפוקה שולית פוחתת. להלן מספר טענות:
- גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את התפוקה השולית של שני גורמי הייצור (הקבועים והמשתנים).
 - גידול במספר גורמי הייצור המשתנים ללא שינוי במספר גורמי הייצור הקבועים, יגדיל את התפוקה השולית של שני גורמי הייצור (הקבועים והמשתנים).
 - גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את התפוקה השולית של גורמי הייצור המשתנים ויקטין את התפוקה השולית של גורמי הייצור הקבועים.
 - גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את הרווחים של בעלי ההון (הבעלים של גורמי הייצור הקבועים).

10) להלן פונקציית הייצור של מכונה לייצור נעליים כפונקציה של מספר הפועלים המועסקים בה בחודש עבודה:

מספר פועלים	תפוקה כוללת של זוגות נעליים
1	80
2	190
3	290
4	350
5	400
6	420

שכר פועל במשק הוא 7000 ₪ לחודש. מחיר נעליים בשוק הוא 100 ₪ לזוג. בעל המפעל שילם מראש בתחילת השנה שכר דירה חודשי בסך 2,000 ₪ לחודש. מכאן ש:

- התפוקה הכוללת תהיה 420 זוגות נעליים בחודש.
- המפעל יעסיק 5 פועלים.
- ההוצאה השולית לייצור זוג נעליים עולה כל הזמן.
- רווחי בעל המפעל יהיו 6,000 ₪ לחודש.

תשובות סופיות:

(1) ד'	(2) א'	(3) ד'	(4) ד'	(5) ד'
(6) ד'	(7) ג'	(8) ג'	(9) ג'	(10) ד'

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 3 - הוצאות יצרן

תוכן העניינים

10 1. כללי

הוצאות יצרן:

שאלות:

1 בעל גלידריה נהנה מהכנסות חודשיות של 20,000 ₪. הוצאות השכר לעובדים הן בסך 12,000 ₪ והוצאות חומרי הגלם הן בסך 2,000 ₪ לחודש. שכר הדירה החודשי הוא בסך 7,000 ₪ והחווזה נחתם לשנתיים וכל התשלום שולם מראש ללא אפשרות להחזר.

להלן מספר טענות:

א. בעל הגלידריה יחליט לייצר בטווח הקצר ובטווח הארוך.

ב. בעל הגלידריה יסגור אותה מיד.

ג. התייקרות של שכר העובדים יכולה לגרום לסגירת הגלידריה מיד.

ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע.

2 להלן מספר טענות לגבי יצרן המייצר תפוקה שבה רווחיו מקסימליים:

א. היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות השולית שווה למחיר.

ב. היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות הממוצעת שווה לעלות השולית.

ג. היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות הממוצעת שווה למחיר.

ד. אם יעלה המחיר בשוק, יגדלו רווחי היצרן ותקטן העלות השולית.

3 נתונה פונקציית העלות הכוללת של פירמה תחרותית.

הניחו שמייצרים יחידות שלמות:

7	6	5	4	3	2	1	0	תפוקה - Q
210	178	153	131	110	91	71	60	סה"כ - TC

מחיר השוק הוא 25 ₪. מכאן ש:

א. הפירמה לא תייצר כלל.

ב. הפירמה תייצר 6 יחידות בטווח הקצר.

ג. הפירמה תייצר 7 יחידות בטווח הארוך והקצר.

ד. הפירמה שואפת שהרווח השולי יהיה מקסימלי ולכן היא תייצר 2 יחידות.

ה. הפירמה תהיה אדישה בין ייצור יחידה אחת לייצור 6 יחידות, מפני

שהעלות השולית זהה ושווה למחיר השוק בשני המקרים.

4) נתונה פונקציית העלות הכוללת של פירמה תחרותית. הניחו שמייצרים יחידות שלמות:

תפוקה - Q	0	1	2	3	4	5	6	7
סה"כ - TC	20	31	44	60	80	110	150	210

- מחיר השוק הוא 30 ₪. מכאן ש:
- הפירמה לא תייצר כלל.
 - הפירמה תייצר 6 יחידות בטווח הקצר.
 - הפירמה תייצר 5 יחידות בטווח הארוך והקצר.
 - הפירמה שואפת לפדיון מקסימלי ולכן היא תייצר 7 יחידות או יותר.

5) נתונה פונקציית העלות הכוללת של פירמה תחרותית המייצרת רהיטים. הניחו שמייצרים יחידות שלמות:

תפוקה - Q	0	1	2	3	4	5	6
סה"כ - TC	1000	1500	2500	3600	5000	7000	9900

- מחיר של רהיט הוא 1150 ₪. מכאן ש:
- הפירמה לא תייצר כלל.
 - הפירמה תייצר 3 יחידות כדי להקטין הפסדים.
 - הפירמה תייצר 5 יחידות בטווח הארוך והקצר.
 - הפירמה שואפת לפדיון מקסימלי ולכן היא תייצר 6 יחידות.

6) נתונה פונקציית העלות הכוללת של פירמה תחרותית המייצרת חולצות T. הניחו שמייצרים יחידות שלמות:

תפוקה - Q	0	10	20	30	40	50	60
סך עלות - TC	100	180	250	400	600	1000	1500

- מחיר של חולצה הוא 20 ₪. מכאן ש:
- הפירמה לא תייצר כלל.
 - הפירמה תייצר 40 יחידות כדי להקטין הפסדים.
 - הפירמה תייצר 40 יחידות בטווח הארוך והקצר.
 - הפירמה תייצר 50 יחידות בטווח הארוך והקצר והיא תהיה במצב מאוזן ללא הפסדים או רווחים.

- 7) יצרן מוצר X פועל בתחרות משוכללת. ידוע שהיצרן מציע 1,000 יחידות. כעת חלה עלייה של 8 ₪ במחיר המוצר.
- א. רווחי היצרן יגדלו ב-8,000 ₪.
 - ב. רווחי היצרן יגדלו ביותר מ-8,000 ₪.
 - ג. אם ידוע שבשיווי משקל החדש, היצרן מוכר 1,200 יחידות, הרי שרווחיו יגדלו ב-9,600 ₪.
 - ד. אם היצרן היה בהפסד במצב המוצא, הרי שכעת הוא יעבור לרווח.

תשובות סופיות:

1) ג' 2) א' 3) ב' 4) ג' 5) ב' 6) ג' 7) ב'

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 4 - שיווי משקל בתחרות משוכללת

תוכן העניינים

1. כללי 13

שיווי משקל בתחרות משוכללת:

שאלות:

- 1) איזה מהגורמים הבאים משפיע על עקומת הביקוש?
 א. שיפור טכנולוגי.
 ב. עלייה במחיר חומרי הגלם.
 ג. עלייה במחיר מוצר תחליפי.
 ד. גידול במספר היצרנים.
- 2) איזה מהגורמים הבאים משפיע על עקומת ההיצע של יצרן בודד?
 א. גידול בתפוקה השולית של הפועלים.
 ב. התייקרות של ההוצאות הקבועות.
 ג. ירידה במחיר מוצר משלים.
 ד. עלייה במחיר מוצר תחליפי.
 ה. גידול במספר היצרנים.
- 3) להלן מספר טענות על עקומת הביקוש. איזו מהן נכונה:
 א. אם הביקוש גמיש לחלוטין, אזי הצרכנים מוכנים לשלם מחיר קבוע עבור כל כמות.
 ב. אם הביקוש קשיח לחלוטין, אזי הצרכנים מוכנים לשלם מחיר קבוע עבור כל כמות.
 ג. אם הביקוש גמיש לחלוטין, אזי הצרכנים מוכנים לשלם סכום קבוע עבור כל כמות.
 ד. אם הביקוש בעל גמישות יחידתית, אזי הצרכנים מוכנים לקנות כמות קבועה בכל מחיר.
- 4) להלן מספר טענות על עקומת ההיצע. איזו מהן אינה נכונה:
 א. אם ההיצע גמיש לחלוטין, התפוקה השולית קבועה.
 ב. אם ההיצע גמיש לחלוטין, אזי היצרנים מוכנים להציע כמות מסוימת בכל מחיר.
 ג. אם ההיצע עולה משמאל לימין, אזי התפוקה השולית פוחתת.
 ד. אם ההיצע בעל גמישות יחידתית, אזי עקומת ההיצע ליניארית ויוצאת מראשית הצירים.
- 5) להלן מספר טענות על שיווי משקל תחרותי ועקומות הביקוש וההיצע. איזו מהן נכונה:
 א. גידול בהיצע מגדיל את הביקוש.
 ב. שיפור טכנולוגי מגדיל את ההיצע ואת הביקוש.
 ג. עלייה בשכר העבודה תגרום לתזוזה של ההיצע ולתנועה על הביקוש.
 ד. גידול בהכנסת הצרכנים עבורם המוצר נורמלי במקביל לשיפור טכנולוגי יכולים לגרום לירידת הכמות בשיווי משקל.

תשובות סופיות:

(1) ג' (2) א' (3) א' (4) א' (5) ג'

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 5 - התערבות ממשלה

תוכן העניינים

1. כללי 15

התערבות ממשלה:

שאלות:

- (1) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הכמות הנמכרת במצב המוצא היא 1000 יחידות. הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה לכל יחידה מיוצרת של 10 ₪. מכאן ש:
- רק היצרנים ייהנו מהסובסידיה.
 - המחיר ליצרן ולצרכן יירד.
 - הוצאות הממשלה על הסובסידיה תהיינה גבוהות מ-10,000 ₪.
 - המחיר לצרכן יירד ב-10 ₪ בדיוק.
- (2) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת. מכאן ש:
- ככל שעקומת הביקוש גמישה יותר, הירידה במחיר לצרכן תהיה גדולה יותר.
 - ככל שעקומת הביקוש קשיחה יותר, העלייה במחיר ליצרן תהיה גדולה יותר.
 - ככל שעקומת ההיצע גמישה יותר, הירידה במחיר לצרכן תהיה קטנה יותר.
 - ככל שעקומת ההיצע קשיחה יותר, העלייה במחיר ליצרן תהיה גדולה יותר.
 - השינוי במחירים אינו תלוי בגמישויות של עקומות ההיצע והביקוש.
- (3) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת. מכאן ש:
- אם הממשלה תיתן את הסובסידיה לצרכנים יתקבל שיווי משקל שונה.
 - אם עקומת ההיצע גמישה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - אם עקומת ההיצע קשיחה לחלוטין, המחיר ליצרן לא ישתנה.
 - אם עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.
- (4) נתון שבשיווי משקל נמכרת כמות של 100 יחידות ממוצר X במחיר של 50 ₪. הממשלה מעוניינת להוריד את המחיר לצרכן ב-10 ₪.
- אם עקומות הביקוש וההיצע רגילות, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן גבוהה מ-10 ₪. במקרה כזה, העלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
 - אם עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן של 10 ₪ בדיוק, והעלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
 - אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן של 10 ₪ בדיוק, והעלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
 - הממשלה יכולה לקבוע מחיר מקסימום של 40 ש"ח ולתת ליצרן סובסידיה של 10 ש"ח ליחידה.

- (5) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. עקומת הביקוש היא: $P=250-5Q$. עקומת ההיצע ליניארית ויוצאת מראשית הצירים. במצב המוצא, מחיר שיווי משקל הוא 125 ₪. הממשלה נתנה ליצרנים סובסידיה שהורידה את מחיר המוצר לצרכן ב-20%. מכאן ש:
- המחיר ליצרן (לאחר הסובסידיה) יעלה ב-25%.
 - הכמות המיוצרת בשיווי המשקל החדש תגדל ב-20%.
 - הוצאות הממשלה על הסובסידיה יהיו בגובה 1,250 ₪.
 - אם הממשלה הייתה קובעת מחיר מקסימום של 75 ₪, הייתה נדרשת סובסידיה של 75 ₪.
- (6) הצרכנים מוכנים להוציא סכום קבוע לצפייה בסרטי קולנוע ישראלים. ידוע שהיצע הסרטים עולה משמאל לימין. המחיר בשיווי משקל הוא 33 ₪ והכמות הנרכשת היא 10,000 כרטיסים בחודש. המועצה לעידוד הקולנוע הישראלי החליטה לתת סובסידיה לבתי הקולנוע, כך שהמחיר לצרכן בשיווי משקל ירד ל-30 ₪. תקציב הסובסידיה הדרוש הוא:
- 33,000 ₪ בחודש.
 - יותר מ-33,000 ₪ בחודש.
 - לא ניתן לומר בוודאות.
 - פחות מ-33,000 ₪ בחודש.
- (7) בשוק X קיימים שני סוגי צרכנים: מוסדות ציבוריים וצרכנים פרטיים. הממשלה החליטה לסבסד את רכישת המוצר ע"י המוסדות הציבוריים. כתוצאה מכך:
- הכמות הכוללת הנרכשת בשוק תגדל בפחות מאשר הכמות הנרכשת ע"י המוסדות הציבוריים.
 - המחיר לצרכנים הפרטיים יעלה, והוצאותיהם על המוצר יקטנו.
 - המחיר למוסדות הציבוריים ירד, והוצאותיהם על המוצר יקטנו.
 - הקיטון בכמות הנרכשת ע"י הצרכנים הפרטיים גדול יותר (בערך מוחלט) מאשר הגידול בכמות הנרכשת ע"י המוסדות הציבוריים.
- (8) בשוק X, עקומות ביקוש והיצע רגילות. הממשלה מחליטה לקבוע מחיר מינימום. לשם כך היא בוחנת שתי דרכים לתמוך בשמירה על מחיר המינימום:
- סובסידיה ליצרן על כל יחידה מיוצרת.
 - קניית עודפים.
- הצרכנים מעדיפים את השיטה הראשונה, ואילו היצרנים אדישים בין השתיים.
 - הוצאות הממשלה שוות בשתי הדרכים.
 - הצרכנים והיצרנים אדישים בין שתי הדרכים.
 - היצרנים אדישים בין שתי הדרכים המוצעות ובין דרך שלישית של מכסת ייצור.

- 9) בשוק החלב, עקומות ביקוש והיצע רגילות. המחיר בשיווי משקל הוא 5 ₪ והממשלה מחליטה לקבוע מחיר מקסימום של 3 ₪. לשם כך היא שוקלת לתת ליצרנים סובסידיה של 2 ₪ או למכור לצרכנים את עודפי הביקוש. צעד כזה יוביל ל:
- סובסידיה של 2 ₪ ליצרן תשיג את המטרה.
 - סובסידיה של 2 ₪ ליצרן תגרום לעודף ביקוש בשוק החלב.
 - היצרנים אדישים בין שתי הדרכים המוצעות.
 - הצרכנים מעדיפים שהממשלה תיתן סובסידיה.
- 10) בשוק מוצר X נתונה עקומת הביקוש: $P=800-8Q$. עקומת ההיצע שווה: $P=2Q$. הממשלה הטילה מס על היצרן בסך 50 ₪ על כל יחידה מיוצרת. כתוצאה מהטלת המס:
- המחיר לצרכן יעלה ב-25 ₪ והכנסות הממשלה ממס יהיה בגובה 3,750 ₪.
 - המס יתחלק בין היצרן לצרכן באופן שווה.
 - אם עקומת ההיצע הייתה גמישה לחלוטין, המחיר ליצרן היה קטן ב-50 ₪ בדיוק.
 - המחיר לצרכן יעלה ב-25% והכנסות הממשלה ממס יהיה בגובה 3,750 ₪.
- 11) בשוק החלב (חלב פרות) ניתנת סובסידיה בסך 1 ₪ לכל ליטר חלב נמכר בשוק. באלו מהמצבים הבאים תקטן ההוצאה הממשלתית על הסובסידיה בשנה הבאה:
- מחלה פגעה בעדרי העיזים ותנובת חלב העיזים (מוצר תחליפי) צפויה לרדת בשנה הבאה.
 - הממשלה מחליטה להקטין בשנה הבאה את הסובסידיה על שמנת, המיוצרת מחלב.
 - שכר העבודה בענף ייצור החלב צפוי לרדת בשנה הבאה.
 - הממשלה מתכוונת להטיל מס על כל קופסת קפה הנמכרת בשוק (מוצר משלים לחלב). ידוע שהביקוש לקפה קשיח לחלוטין.
- 12) בשוק X שורר שיווי משקל של תחרות משוכללת והמחיר בשוק הוא 40 ₪. עקומות ההיצע והביקוש רגילות. הממשלה שוקלת שתי שיטות לתת סובסידיה ליצרנים על כל יחידה מיוצרת:
- שיטה א': סובסידיה בסך 20 ₪ ליחידה.
שיטה ב': סובסידיה בגובה 50% מהמחיר ליצרן.
- הצרכנים יעדיפו את שיטה א' ואילו היצרנים יעדיפו את שיטה ב'.
 - הצרכנים יעדיפו את שיטה ב' ואילו היצרנים יעדיפו את שיטה א'.
 - הצרכנים והיצרנים יעדיפו את שיטה א'.
 - הצרכנים והיצרנים יעדיפו את שיטה ב'.

- 13** בשוק X ובשוק Y, עקומות ביקוש והיצע רגילות. בשני השווקים מוטל מס על היצרנים על כל יחידה מיוצרת. הממשלה מחליטה להגדיל את המס בשוק X.
- א. אם Y הוא מוצר משלים למוצר X, תקטנה ההוצאות של הצרכנים על מוצר Y.
- ב. אם Y הוא מוצר תחליפי למוצר X, הכנסות הממשלה ממיסים תגדלנה בשני השווקים.
- ג. הוצאות הצרכנים על מוצר X תקטנה.
- ד. אם Y הוא מוצר תחליפי למוצר X, ירד מחירו של מוצר Y.

תשובות סופיות:

(1) ג'	(2) ד'	(3) ג'	(4) ב'	(5) ב'
(6) ב'	(7) א'	(8) א'	(9) ב'	(10) ד'
(11) ב'	(12) ד'	(13) א'		

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 6 - מסחר בינלאומי - משק פתוח

תוכן העניינים

1. כללי 19

משק פתוח:

שאלות:

- (1) ענף X במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. כעת המשק נפתח למסחר בינלאומי. מכאן ש:
- במשק יתפתח ייבוא, במידה והמחיר העולמי גבוה מהמחיר שהיה בשיווי משקל.
 - במשק יתפתח ייצוא במידה והמחיר העולמי נמוך מהמחיר שהיה בשיווי משקל.
 - המשק יישאר בשיווי המשקל המקורי ולא יתפתח ייצוא או ייבוא, במידה והמחיר העולמי שווה למחיר שהיה בשיווי משקל.
 - המשק יישאר בשיווי המשקל המקורי ולא יתפתח ייצוא או ייבוא, בכל מקרה.
- (2) ענף הספגטי במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. כעת המשק נפתח למסחר בינלאומי. ידוע שהמחיר העולמי שווה למחיר השורר בארץ. מכאן ש:
- במשק יתפתח ייבוא.
 - במשק יתפתח ייצוא במידה ובמקביל יחול שיפור טכנולוגי בייצור ספגטי בארץ.
 - במשק יתפתח ייצוא במידה ובמקביל תחול עלייה בשכר העבודה בייצור ספגטי בארץ.
 - במשק יתפתח ייצוא במידה ובמקביל תחול ירידה במחיר רוטב לספגטי (מוצר משלים).
- (3) שוק X פועל בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שהביקוש למוצר X הוא: $P = 1000 - 2Q$. היצע המוצר הוא: $P = 200 + 2Q$. המשק נפתח כעת למסחר בינלאומי. המחיר העולמי של מוצר X הוא 700 ₪. מכאן ש:
- במשק יתפתח ייצוא של 100 יחידות והמחיר המקומי יהיה 700 ₪.
 - במשק יתפתח ייבוא של 100 יחידות והמחיר המקומי יהיה 700 ₪.
 - המשק יישאר בשיווי המשקל המקורי ולא יתפתח ייצוא או ייבוא.
 - חסרים נתונים נוספים כדי לקבוע מה יקרה בשיווי משקל.

- (4) שוק X פועל בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שהביקוש למוצר X הוא: $P = 1000 - 2Q$. המשק נפתח כעת למסחר בינלאומי. המחיר העולמי של מוצר X הוא 500 ₪. ידוע שבמחיר זה, הצרכנים במשק מייבאים מחצית מהכמות שהם צורכים. כמו כן, נתון שעקומת ההיצע לינארית ויוצאת מראשית הצירים. מכאן נובע שמשוואת עקומת ההיצע היא:
- $P = Q$
 - $P = 2Q$
 - $P = 3Q$
 - $P = 4Q$
- (5) שוק X פועל בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שהביקוש למוצר X הוא: $P = 1000 - 5Q$. היצע המוצר הוא: $P = 5Q$. המשק נפתח כעת למסחר בינלאומי. המחיר העולמי של מוצר X הוא 400 ₪. מכאן ש:
- במשק יתפתח ייבוא והכמות הנצרכת ע"י הצרכנים המקומיים תגדל ב-20%.
 - במשק יתפתח ייצוא והכמות המיוצרת ע"י היצרנים המקומיים תגדל ב-20 יחידות.
 - אם המחיר העולמי היה 550 ₪, לא היה מתפתח כל מסחר.
 - טענות א' וב' נכונות.
- (6) שוק X פועל בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שהצרכנים מוציאים סכום קבוע בסך 500 ₪ על המוצר. עקומת ההיצע לינארית ויוצאת מראשית הצירים. המשק נפתח כעת למסחר בינלאומי. המחיר העולמי של מוצר X הוא 25 ₪. כמו כן נתון ש-75% מהכמות הנצרכת מיובאת מחו"ל. מכאן ש:
- אילו המשק היה נסגר למסחר בינלאומי, המחיר בשיווי משקל היה 60 ₪.
 - אם הצרכנים יחליטו להגדיל את הסכום שהם מוכנים להוציא על המוצר פי 2, הייבוא יגדל ב-15 יחידות.
 - שיפור טכנולוגי אצל היצרנים המקומיים יקטין את הייבוא, אך אינו יכול לגרום למצב של ייצוא.
 - אם הממשלה רוצה להפסיק את הייבוא, עליה להטיל מכס של 25 ₪.

תשובות סופיות:

- (1) ג'
(2) ב'
(3) א'
(4) ד'
(5) א'
(6) ד'